

25. Вплив економічного районування на економічне зростання країни

Даріна Портянко, Віктор Гаркавко

Національний університет харчових технологій

Вступ. Усі країни світу характеризуються суттєвими територіальними відмінностями, зокрема, великою своєрідністю спеціалізації та структури виробництва, які обумовлені природними, економічними, соціальними, історичними умовами. На цій об'єктивній основі розвивається внутрішньодержавний територіальний поділ праці та формуються своєрідні природно-господарські утворення, які характеризуються певною спеціалізацією – так звані економічні райони. Їх виділення, вивчення, прогнозування розвитку і лежить в основі економічного районування країни [4].

Матеріали і методи. Економічне районування розглядається передусім як метод наукового дослідження, що використовується для оптимізації територіальної організації господарства. Суть економічного районування полягає в науково обгрунтованому поділі праці на окремі таксони, виходячи з об'єктивної закономірності територіального поділу праці, комплексного розвитку господарства та пропорційного розміщення продуктивних сил. Найбільш поширене визначення економічного району: економічно цілісна частина території країни, яка характеризується такими ознаками, як спеціалізація і комплексність господарства.

Науково обґрунтоване економічне районування насамперед сприятиме економії суспільних витрат і як наслідок — прискоренню вирішення соціально-економічних проблем у регіонах [2].

Результати. Економічне районування в практичному сенсі необхідне з метою виділення досить стійких для конкретного етапу розвитку соціально-економічних територіальних утворень (одиниць), стосовно до яких реалізує регіональна політика держави. Економічне районування є основою територіального управління народного господарства України. Державне регулювання господарств дає можливість частково усунути виникаючі диспропорції в економічній і соціальній структурі регіонів. Економічне районування служить передумовою вдосконалення територіального розвитку та регіонального управління економікою. Система економічних районів - основа побудови територіально диференційованих матеріальних та інших балансів для фінансування цільових та регіональних програм [3].

Рушійними силами, які суттєво впливають на процеси розвитку і функціонування району являються фактори районування, їх можна об'єднати у такі групи:

- фактори, що відображають розширення природних основ районування; в результаті їх дії відбувається вдосконалення регіонального природокористування;
- фактори, що відображають рівень розвитку і характер розміщення продуктивних сил; вони обумовлюють локалізацію окремих об'єктів на території, яка залежить від розвитку комбінування і концентрації виробництва, зрушень у розміщенні і підвищенні рівня кваліфікації трудових ресурсів тощо;
- фактори, що безпосередньо відображають територіальну організацію суспільної праці (розвиток територіального поділу і кооперації праці);
- фактори, що фіксують управління виробництвом і суспільством у цілому (проведення державної регіональної політики, розвиток місцевого самоврядування) [1, с. 124].

Висновки. Економічне районування в сучасних умовах розглядається як засіб управління господарствами у територіальному розрізі та як основа розробки й реалізації державної регіональної політики. Резюмуючи сказане можна зазначити, що економічний район – це територіально-господарська цілісність, що характеризується своїм природно-ресурсним і економічним потенціалом і умовами розвитку, це основна складова частина регіональної політики, об'єкт економічної оцінки природних ресурсів, державного регулювання, організації управління в поєднанні з місцевим самоврядуванням.

Література

- Регіональна економіка: Навчальний посібник / Олійник Я.Б., Запотоцький С.П., Кононенко О.Ю., та ін.; за ред. Я. Б.Олійника. – К. : КНТ, Видавець Фурса С.Я., 2007. – 444 с.
- Регіональна економіка: підручник / за ред. Є. П. Качана. – Тернопіль : ТНЕУ, 2008. – 800 с.
- Розміщення продуктивних сил / Антонік В.І., Ковальчук В.А., Кононенко В.Д., Бабєць Є.К., Стасюк В.П. – К., ВД “Професіонал”, 2006. – 224 с.
- Розміщення продуктивних сил: Посібник / Тарангул Л.Л., Горленко І.О., Свтушенко Г.І. – К., 2000 – 264 с.